

műve szerint (vö. 20, 21. lap) a *c'* jegy az emlékekben a mai *cs* jegye. Az idézett két codexből azonban éppen az mutatható ki, hogy a *c' ~ é* jegy a mai *cz* jegye is (vö. Debr.-c. 569 *Erébelől*, Nádor-c. 518 *erc'belől*). Azonban akár *cz*-vel, akár *cs*-vel olvassuk e szót, nem boldogulunk vele. A kik eddig a Nádor- vagy a Debreczeni-c. nyelvvel foglalkoztak, e helyről tudtommal nem értekeztek. Arról a magyar szövegről már most, a hol a kérdéses szó előkerül, KATONA LAJOS azt írja (vö. Nyelvemléktár XV. köt., XXXI. lap), hogy a *Legenda aurea* 66. fejezetében (editio Graesse 293. lap) levő szövegen alapszik. Megnéztem e latin szöveget, de az itt idézett magyar résznek megfelelőt nem találtam. Így tehát nem tudjuk, mi az a *c'ohoc ~ éohot*. Megvallom, én azt hiszem, hogy a szó íráshibás alak *bothoccal* helyett, de ezt csak a megfelelő latin szöveggel tudnám bizonyítani; ilyen pedig, mint láttuk, nincs.

MELEGDI JÁNOS

Czöh. Ha a NádC.-nek* Melegdi főntebb idézte *c'ohoccal* szavából a *-val* ragot és a többes szám ragját lehámozzuk, a címül írt *czöh* vagy *czoh* marad hátra. Íráshiba-e ez, vagy valami ismeretlen, kihalt szó, ma még alig dönthető el véglegesen.

Tegyük föl, hogy nem íráshiba s kérdezzük: mi lehet a jelentése?

A codex elmondja (520), mi mindennel gyötrette szent Apalin asszonyt a perzsa király: tűzzel, vízzel, vassal, *c'ohoccal*, kövekkel, ónnal, fenyőszurokkal, faenyvvel, kénkövel, olajjal, vassgerebenekkel. Minden elképzelhető, sőt elképzelhetetlen gyötrés el van itt sorolva, csak a mi a nőknél legközönségesebb, az ostorozás és vesszőzés nincs külön említve. Vajjon a *czöh* nem ostort, vagy vesszőt jelent-e?

Schmeller bajor szótárában olvasom, hogy az Unter-Franken északnyugoti és Weimar déli részén elterülő Rhönhegység vidéke a sudár vesszőt (schlanke Ruthe) *zäch*nek nevezi. Schmeller az előszóban megmagyarázza, hogy az *à* betű „volles o“-nak ejtendő.

Nem állítom, csak fölvetem, vajjon a föltételezett magyar *czöh* nem az unterfrankeni *zäh* egykori átvétele-e? (Vö. *czéh*, *pléh*, *köh*.)

Kornyikál. Jelentése: „Kellemetlen, rekedt, fülsértő hangon kiabál vagy énekel“ (CzF. és MTsz.). Alakváltozatai: *kornicsál*, *kornyicsol*, *kornyikol*, *kornyékol*, *tornyikál* (Tzs. [1838] és MTsz.). Szótárban először Kass. (1834).

CzF.-ét hallgatással mellőzve, két magyarázatát ismerjük: 1. Trencsény Károlyét (Nyr. 25:231); 2. Simonyi Zsigmondét (Nyr. 34:101).

* A DebrC.-ben (NyEml. 11:570) található *éohottal*, Pápay József szíves tudósítása szerint, hibás olvasás. Az eredetiben szintén *éohoccal* van.